

Salme Sundquist/aha

8.6.2011

8/80/2011

Till kommun- och stadsfullmäktige
Till kommun- och stadsstyrelserna
Till samkommunernas fullmäktige och styrelser

Rekommendation om förhandsbedömning av effekterna av kommunala beslut

Kommunförbundets styrelse har vid sitt möte 8.6.2011 godkänt rekommendationen "Förhandsbedömning av effekterna av kommunala beslut", som är avsedd för de förtroendevalda, tjänstemannaledningen och beredarna i kommunerna och samkommunerna och i tillämpliga delar för kommunala affärsverk.

Syftet med rekommendationen och den tillhörande handboken är att stärka en praxis som innebär att de kommunala beslutens effekter beaktas i den kommunala beslutsprocessen på ett prognostiserande och övergripande sätt. En förhandsbedömning av effekterna av kommunala beslut främjar ett värderingsbaserade beslutsfattande bland de förtroendevalda och initierar en värdediskussion kring önskade effekter. Transparensen och öppenheten förutsätter att alternativa beslutsförslag görs upp och effekterna övervägs omsorgsfullt. Syftet med rekommendationen är att på ett övergripande sätt stärka bedömningen av de olika beslutsalternativens effekter på lång sikt.

Rekommendationen och handboken har utarbetats i samarbete med kommunfältet och baserar sig på ett omfattande material som tagits fram under arbetets gång. Kommunförbundet kommer att främja förhandsbedömningen genom att lägga ut exempel på förhandsbedömning på webbplatsen kommunerna.net.

Närmare upplysningar:

Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma, verkställande direktör,
tfn (09) 771 2000, 050 364 7883,
kari-pekka.maki-lohiluoma@kommunforbundet.fi

Kaija Majoinen, utvecklingsdirektör, tfn (09) 771 2512,
0500 811 239, kaija.majoinen@kommunforbundet.fi

Salme Sundquist, utvecklingschef, (09) 771 2278,
050 667 37, salme.sundqvist@kommunforbundet.fi

Rekommendation om förhandsbedömning av effekterna av kommunala beslut

De beslut som tas inom kommunalförvaltningen är oftast vittomfattande, och de har en genomgripande inverkan på kommuninvånarna och kommunens ekonomi. Därför måste beslutsfattarna ha möjlighet att bedöma de olika beslutsalternativens långsiktiga helhetseffekter.

Det behövs flera olika beslutsalternativ, bland vilka politikerna kan välja det alternativ som är bäst ur kommuninvånarnas synvinkel. Beslutsförslagets transparens och öppenhet förutsätter alternativa förslag och bedömningar av hur dessa skulle påverka kommunen och kommuninvånarnas liv.

Med en förhandsbedömning av effekterna av kommunala beslut avses i denna rekommendation att verkningarna av beslutsförslag och uppställda mål bedöms i förväg. Detta cirkulär och den rekommendation som anknyter till cirkuläret är avsedda för de förtroendevalda, tjänstemannaledningen och beredarna i kommunerna och samkommunerna och i tillämpliga delar för kommunala affärsverk när de utarbetar sina beslutsförslag.

I anslutning till rekommendationen har Kommunförbundet producerat en handbok avsedd för den politiska ledningen och tjänstemannaledningen samt för beredarna som stöd när de utarbetar beslutsförslag. Den modell som presenteras i handboken går bra att använda också när man ställer upp olika mål och som ett arbetsredskap för revisionsnämnderna.

Handboken är praktiskt inriktad och innehåller exempel på förhandsbedömning av effekter. I handboken ingår också en tabell för identifiering av olika slag av effekter. Med hjälp av tabellen är det lättare att förutse vilka effekter ett beslut kan ha. Handboken har utarbetats i samarbete med kommunala aktörer och den baserar sig på ett omfattande material som samlats in i kommunerna.

Rekommendationen innehåller följande:

- 1 När beslutsfattarna gör en förhandsbedömning av effekterna av olika beslutsförslag bör de beakta flera olika effekter jämsides och på ett övergripande sätt. Vid beredningen och beslutsfattandet bör man beakta effekterna av besluten för kommuninvånarna, miljön, organisationen, personalen och ekonomin.
- 2 Effekterna av olika beslutsförslag bör bedömas på både kort och lång sikt beroende av respektive beslut. Effekterna kan bedömas exempelvis för ett budgetår, en fullmäktigeperiod eller för en längre tid än en fullmäktigeperiod.
- 3 Kommunförbundet rekommenderar att beslutsförslagen och målen kompletteras med alternativ och att beredarens förslag åtminstone ställs mot ett nollalternativ, som beskriver den kommande utvecklingen om inga åtgärder vidtas. Om inga alternativa beslutsförslag kan presenteras, är minimikravet att effekterna av det framlagda beslutsförslaget är föremål för bedömning.
- 4 Kommunen bör dra upp interna riktlinjer i fråga om vilka beslut som förutsätter förhandsbedömning och koncentrera sig på att bedöma bara de beslut och mål som har betydande effekter. Kommunen kan göra upp en förteckning över sådana frågor som kräver förhandsbedömning.

FINLANDS KOMMUNFÖRBUND

Rakel Hiltunen
styrelseordförande

Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma
verkställande direktör